

ПІЗНАТИ. НАВЧИТИСЬ. ЗРОБИТИ КРАЩЕ.

Періодичне видання 6-В класу Запорізького НВК №19

6-В КЛАС

**Тарас Шевченко .
Факти і міфи**
Сторінка 1

Шевченко-художник
Сторінка 2

**Вшанування пам'яті
Великого Кобзаря**
Сторінка 3

**Цікавинки.
«Кобзар» в
моїй родині**
Сторінка 4

Тарас Шевченко. Факти і міфи

Факт 1

Основна освіта майбутнього основоположника української літератури – лише два роки у церковній школі у місцевого дяка. Багатьма своїми знаннями майбутній поет завдячує красуні Софії Григорівні Енгельгардт. Саме вона навчила Тараса польської і французької мови. Однак перші уроки мови Шевченко отримав все ж від лакеїв, і в Петербурзі нерідко насміхалися з уже вільного митця: «Пан Шевченко бардзо добже мови по-польску, але в его мове завше ест цос хлопского».

Факт 2

Тарас Григорович Шевченко був людиною середнього зросту. Зберігся «Формулярний список про службу лінійного Оренбурзького батальйону №1» за 1953 рік, у якому зазначено зріст рядового Шевченка 2 аршини і 5 вершків, що дорівнює 164, 46 см.

Факт 3

Навесні 1838 року російський поет Василь Жуковський та художник Карл Брюллов вирішили викупити талановитого юнака із кріпацтва. Погодився відпустити Тараса і пан Енгельгардт, але запросив неймовірну на той час суму – 2500 рублів. Аби знайти потрібні гроші, Брюллов намалював вихователя спадкоємця престолу Жуковського, і друзі продали портрет з аукціону, участь у якому взяла й імператорська родина. Розіграш відбувся 22 квітня 1838 року, а вже 25 квітня Тарас отримав відпускну.

Факт 4

Традиційно на портретах у підручниках Шевченко постає перед дітьми людиною похилого віку із суворою обличчям у високій шапці та кожусі. Насправді ж після звільнення колишній кріпак став модним портретистом у Петербурзі, мав добрий прибуток, а тому і вдягався досить модно. Так, у своєму щоденнику Тарас із задоволенням описував придбання ним за 100 рублів плаща-макінтоса.

Факт 5

Головний дорожок Великого Тараса – «Кобзар», у якому зібрано усі перлини з миста його творчості.

Проте мало хто знає, що у Шевченковій спадщині є і прозові твори, такі, як драма «Назар Стодоля», і навіть повісті російською мовою. Щоправда, літературознавці погоджуються в думках, що написанні російською мовою на заслання повісті поступаються за мистецькою якістю віршованим творам. Можливо, тому вони так і не були надруковані за життя Кобзаря.

Факт 6

В останній рік свого життя Тарас Шевченко власним коштом видав «Букварь южно-русскій», за яким навчатися грамоті рідною мовою мали дорослі українці в недільних школах. Буквар містив азбуку з друкованими та прописними літерами, тексти для читання, цифри, таблицю множення, перепіви Псалмів Давидових та п'ять щоденних молитов. Однак згодом Буквар був заборонений і вилучений з метою нерозповсюдження недільними школами.

Факт 7

До наших часів в оригіналах і частково в гравюрах на дереві і металі дійшло 835 картин Шевченка. Їх виконано олією, тушшю, аквареллю, свинцевим олівцем, сепією та в техніці офорту. Проте лише незначна частина художніх творів має авторські підписи, а дати створення – ще менша.

Факт 8

Існує дві могили Тараса Шевченка. Перша знаходиться у Петербурзі на Смоленському кладовищі, друга – на Чернечій горі поблизу міста Канів. Справа в тому, що, відчувачи наближення смерті, Кобзар просив поховати його на Батьківщині. І через 58 днів за клопотання Михайла Лазаревського Тараса було перепоховано в Каневі.

Факт 9

На початку 70-х років минулого століття вдалося вперше зблизька сфотографувати Меркурій. Космічна станція «Марінер-10» зафіксувала близько 300 кратерів, один з яких було названо на честь Тараса Шевченка. Його діаметр – 137 км. А у грудні 1976 року Кобзарем було названо астероїд головного поясу 2427.

Факт 10

Найбільший портрет Тараса Шевченка площею понад 500 м² було намальовано в Харкові в жовтні 2014 року на стіні 17-поверхівки. Це графіті за адресою проїзд Садовий, 30 занесене до Книги рекордів України. Силует зображення малювали по ночах більше двох тижнів. На втілення задуму художників знадобилось близько 900 балонів аерозольної фарби. Для графіті творчою групою Kailas-V обрано портрет пензля Івана Крамського. Ширина готового малюнка становить 12 метрів, а висота – 43 метра.

Максак Софія

[Інтернет-ресурс https://pm-lntu.lutsk.ua/2019/03/09/10-tsikavyh-faktiv-pro-tarasa-shevchenka/](https://pm-lntu.lutsk.ua/2019/03/09/10-tsikavyh-faktiv-pro-tarasa-shevchenka/)

Шевченко-художник

Окрім літературної творчості, Тарас Шевченко займався і художньою творчістю.

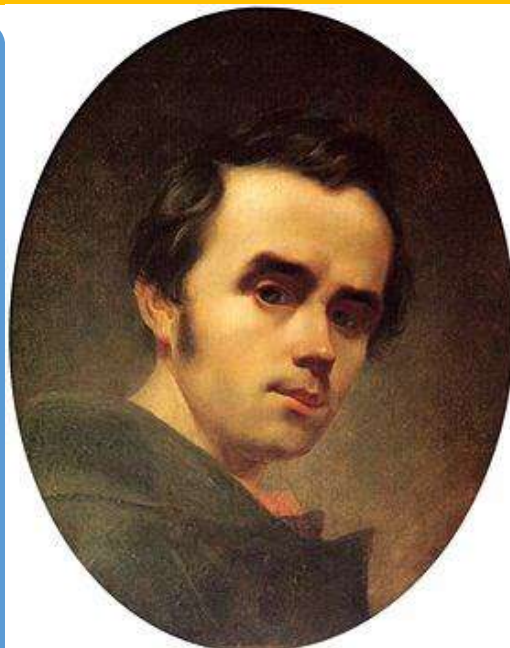
Він малював дуже-дуже гарно. Збереглося 835 творів, що дійшли до нашого часу в оригіналах і частково в гравюрах на металі й дереві російських та гравюрів з інших країн, а також у копіях, що їх виконали художники ще за життя Шевченка. Уявлення про мистецьку спадщину Шевченка доповнюють відомості про понад 270 втрачених і досі не знайдених робіт. Натомість у літературі про його мистецьку спадщину безпідставно приписувано йому чимало творів живопису й графіки інших авторів (досі зареєстровано 263 такі твори). Живописні й графічні твори за часом виконання датують 1830—1861 роками й територіально пов'язані з Росією, Україною й Казахстаном.

За жанрами — це портрети, композиції на міфологічні, історичні та побутові теми, архітектурні пейзажі й краєвиди.

Виконано їх у техніці олійного письма на полотні, а також аквареллю, сепією, тушшю, свинцевим олівцем та в техніці офорта на окремих аркушах білого, кольорового та тонованого паперу різних розмірів, а також у п'ятьох альбомах. Значну частину мистецької спадщини Шевченка становлять завершені роботи, але не менш цінними для розуміння творчого шляху й розкриття творчого методу художника є і його численні ескізи, етюди, начерки.

Академічний період:

Художні твори Шевченка академічного періоду, що тривав між 1838—1845 роками, є дуже різноманітними за характером, жанрами та технікою виконання, на це вплинули такі події: зустріч з К. П. Брюлловим, робота під його керівництвом, знайомство з широким колом передових діячів літератури і мистецтва та спільна праця з талановитою мистецькою молоддю. В Академії Шевченко опанував техніку малювання італійським олівцем і крейдою на сірому і

Творець:	Тарас Григорович Шев-
Час створення:	Зима 1840—1841
Розміри:	43 × 35
Висота:	43 см
Ширина:	35 см
Матеріал:	Полотно (овал)
Техніка:	олія
Жанр:	автопортрет
Зберігається:	Київ

Творець:	Тарас Григорович Шевченко
Час створення:	1841
Розміри:	26,5 × 20,7
Висота:	26,5 см
Ширина:	20,7 см
Матеріал:	папір
Техніка:	акварель
Зберігається:	Київ

Цікавий факт: під час заслання Шевченко значною мірою втратив навички олійного живопису, проте досяг неабиякого успіху в графіці, якою і займався до кінця життя, здобувши звання академіка гравірування (гравюра по міді) 4 вересня 1860 р.

Хлопчик з собакою в лісі 1840

Сліпа з дочкою 1842

коричневому папері, техніку офорта та олійного і акварельного живопису.

В межах цієї групи присутні копії з олійних та акварельних творів Брюллова («Голова матері», «Перерване побачення», «Сон бабусі і внучки»), учбові студії з натури, ілюстрації до різних видань, на теми літературних творів, портрети, жанрові композиції та пейзажі. На всіх цих різноманітних творах відчутний вплив школи Брюллова — вчителя Шевченка. Це особливо помітно на зображеннях людського тіла («Натурщик» та «Натурщик у позі св. Себастьяна», 1840—1842 років), на портретах («Автопортрет», 1840—1841 років; «Портрет невідомої біля фортепіано», 1842 року; портрети подружжя Закревських, 1843 року), в жанрових композиціях («Марія», 1840 року; «Циганка-ворожка», 1841 року).

Питома вага різноманітних жанрів у творчості Шевченка академічного періоду не однакова. У першій половині цього періоду переважає навчальний малюнок, портрет, малюнок на літературну тему та ілюстрація, в другій — портрет, жанрові композиції і пейзаж. Про постійне зростання майстерності Шевченка як портретиста свідчать такі його твори, як виняткової майстерності «Автопортрет» (1840—1841).

З початку 1840-х років Шевченко став відомий як ілюстратор. Його ілюстрації до літературного збірника «Сто русских литераторов», до оповідання Г. Ф. Квітки-Основ'яненка «Знахар» та повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба», 32 ілюстрації до «Истории Суворова» М. О. Полевого, до «Короля Ліра» В. Шекспіра і 12 портретів до книги Полевого «Русские полководцы» створили Шевченкові славу. Полевою назвав Шевченка «відомим художником», а В. Г. Белінський дав цим творам високу оцінку у 1845 році. Ілюстрації Шевченка цього періоду відзначаються простотою, виразністю. В них знайшла своє відображення любов художника до народу. Ілюструючи «Историю Суворова», Шевченко ввів у книгу малюнки на сюжети, яких немає в тексті Полевого, наприклад, «Суворов куштує солдатську їжу». В цьому відношенні ілюстрації Шевченка стоять в одному ряду з його жанровими малюнками «Хлопчик з собакою в лісі» (1840), «Катерина» (1842), «Сліпа з дочкою» (1842). Тарас Григорович Шевченко, дуже гарний і письменник і художник, він гордість нашого народу! І ми його всі любимо, і ніколи не забудемо!

Белокобильська Анастасія

Інтернет-ресурс <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Харківський пам'ятник Кобзарю вважається одним із найкращих у світі

Тарас Шевченко і Запоріжжя

Тарас Григорович Шевченко писав про те, що він був на Запорозжжі і дуже цим задоволений. Для Шевченка дуже важливи були Запорозька земля та Великий Луг. Це ми бачимо по його творах, в яких слово «Січ» зустрічається 23 рази, а такі слова як "козак", "запорожець"

"Запорозжжя", "Великий Луг", зустрічаються понад 80 разів. У Запоріжжі на згадку про перебування Тараса Шевченка на теренах нашого краю створено прекрасний серпанок вулиць і пам'ятників, які носять його ім'я. Насамперед це – Шевченківський район; перед районною адміністрацією по Шевченківському району встановлено бюст Тараса Шевченка; ще один пам'ятник Кобзарю запоріжці мають нагоду побачити перед третім корпусом Запорізького національного університету; невеликий пам'ятник, встановлений перед загальноосвітньою школою № 60; пам'ятник-бюст встановили біля Запорізького академічного обласного театру юного глядача. Безперечно перлиною міста, є бульвар Шевченка, який став улюбленим місцем відпочинку городян та гостей міста.

В пам'ять про подорож Шевченка Запоріжжям створена Тарасова стежка та щорічно пишно цвіте Тарасова груша.

Божков Роман

<https://zaporizhzhia.city/news/taras-sevcenko-i-zaporizha>

Вшанування пам'яті Тараса Шевченка

Пам'ятники

В Україні та за її межами існує багато пам'ятників Шевченку. Одним з найкращих вважається пам'ятник у Харкові, великі пам'ятники кобзареві встановлені також у Києві, Дніпрі, Донецьку, Львові та інших містах. За кордоном пам'ятники Шевченку встановлено у Росії (Москва, Санкт-Петербург), США (Вашингтон), Канаді (Вінніпег, Торонто), Польщі (Білий Бір, Варшава), Чехії (Прага). Білорусі (Берестя, Гомель, Мінськ, Могилів, Слуцьк), Грузії (Тбілісі), Угорщині, Парагваї, Узбекистані, Франції (Париж, Монтаржі) Австралії (Канбера), Китаї (Пекін).

Меморіальні дошки

Перебування Тараса Шевченка в Києві вшановане декількома меморіальними дошками, зокрема на фасаді Червоного корпусу Київського університету; на будинку Літературно-меморіального музею; пам'ятний знак біля Хати на Пріорці, а також на церкві Різдва Христового на Поштовій площі, де в старій будівлі стояла домовина Кобзаря і було відправлено панахиду за спокої його душі. Ряд дощок встановлено в Санкт-Петербурзі — на будинку Академії мистецтв, де він жив, працював і помер; на Загородному проспекті, 8, де Шевченко проживав в 1832–1838 роках та на 5-й лінії, 3 — місце проживання Тараса в 1840–1844 роках. Пам'ятна дошка встановлена на фасаді будівлі «Просвіти» в Франківську.

Назви населених пунктів, вулиць та площ, освітніх та мистецьких закладів

Ім'ям Тараса Шевченка названо ряд географічних об'єктів (населених пунктів, вулиць), навчальних закладів та інших організацій України. Зокрема, в Києві чотири вулиці Шевченка та бульвар Тараса Шевченка, який разом з проспектом Перемоги становить одну з найголовніших артерій міста. Ім'я Тараса Шевченка також носять: вищі навчальні заклади —

Київський та Луганський, Чернігівський педагогічний університет, Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут.

Театри — Національна опера, Тернопільський, Волинський та Харківський драматичні театри, Дніпропетровський український музичний драматичний театр, Криворізький театр драми та музичної комедії, Черкаський та Чернігівський музично-драматичні театри, а також численні кінотеатри. Шевченка пік — вершина 4 200 м на північному схилі Великого Кавказу.

Премії, нагороди

У галузі літератури щорічно присвоюється Шевченківська премія — одна з найпрестижніших відзнак України.

З метою вшанування пам'яті Тараса Шевченка Президентом України: започатковано проведення Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка як щорічного загальнонаціонального заходу; засновано іменні стипендії переможцям Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка для переможців фінального етапу цього конкурсу, які набрали найбільшу кількість балів.

Найвища відзнака Українського фонду культури — пам'ятна медаль «За вірність заповітам Кобзаря».

Божков Роман

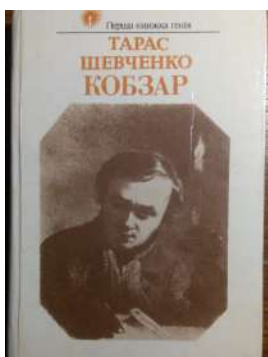
Інтернет-ресурс «Вікіпедія»

Цікавинки

ФЛЕШМОБ «Кобзар моєї родини»

Усім відомо, «Кобзар» Шевченка є одною з найпопулярніших книг українців, а чи справді це так у сучасних ролинах? 25 лютого стартував флешмоб «Кобзар моєї родини» в батьківській групі 6-В класу (VIBER). За умовами флешмобу, батьки чи діти повинні поділитися світлинами їхнього родинного Кобзаря, того, який є в домашній бібліотеці. Бережно зберігають в домашній бібліотеці «Кобзаря» родина Божкових, видавництво 1954 року.

У сім'ї Бачурських «Кобзар» 1990 року видавництва.

Я тримаю в руках сучасне видавництво «Вибрані твори» Т. Шевченка 2013 року.

Усім відомо, що в 1840 році вийшов друком перший «Кобзар» і мав незвичайну історію. Видання побачило світ за сприяння відомого письменника Євгена Гребінки.

Видання побачило світ за сприяння відомого письменника Євгена Гребінки. «Кобзар» надрукувало приватне видавництво Фішера в Санкт-Петербурзі коштом полтавського землевласника Петра Мартоса.

Останній приписував собі славу відкриття Шевченка-поета, оповідаючи, як замовив молодому і талановитому художнику свій портрет.

«Ся маленька книжечка відразу відкрила немов новий світ поезії, вибухла мов джерело чистої, холодної води, зяяла невідомою досі в українському письменстві ясністю, простотою і поетичною грацією вислову», – писав Іван Франко.

І одного разу, коли Тарас Шевченко на хвилинку відлучився, збудований поміщик підняв із підлоги аркуш паперу з віршами. Прочитане вразило. Тарас Шевченко дістав із-під ліжка коробку, в якій зберігав свої твори, а Петро Мартос негайно відніс їх до Євгена Гребінки.

Насправді Шевченко ще в 1838-му видав Євгену Гребінці п'ять своїх поезій для публікації в альманасі «Ластівка» (його видали лише в 1841-му), і той перебував у захваті від творчості Тараса.

До «Кобзаря» увійшли 8 поезій: «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка» («Нащо мені чорні брови»), «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч» та «Думи мої, думи, лихо мені з вами».

Книга мала зручний формат і була видрукувана на якісному папері тиражем 1000 примірників. На початку книги прикрашав офорт за малюнком Василя Штернберга «Кобзар із поводитирем».

Після виходу збірки Тараса Шевченка почали називати Кобзарем.

Арешт і заслання поета в 1847-му спричинили заборону й вилучення «Кобзаря» з книгосховищ, через що видання стало рідкісним ще в ті часи.

Насьогодні у світі збереглося лише кілька примірників книги.

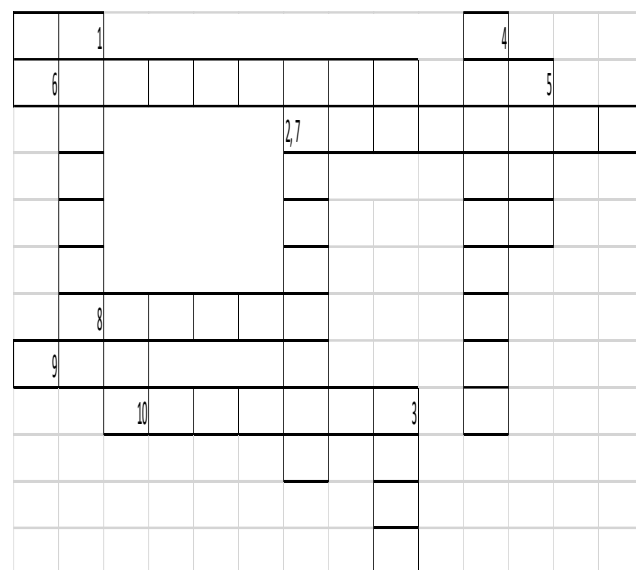
Друге видання побачило світ у 1844-му, третє – в 1860-му. Вони доповнювалися новими творами, відтак «Кобзар» став головною книгою Тараса Шевченка.

У 1974 році видавництво "Дніпро" випустило факсимільне видання повного варіанту "Кобзаря" 1840 року, без купюр.

[Єременков В.В. https://uin.gov.ua/istorychnyy-kalendar/kviten/26/1840-pershe-vydannya-kobzarya-tarasa](https://uin.gov.ua/istorychnyy-kalendar/kviten/26/1840-pershe-vydannya-kobzarya-tarasa) (український інститут національної пам'яті)

ЕРУДИТ

Кросворд «Як добре ти знаєш Шевченка?»

По вертикалі:

1. Прізвище генія, письменника, художника 19 століття.
2. Ім'я матері Великого Кобзаря
3. Ім'я діда Тараса по батьковій лінії.
4. Прізвище сестри Т. Шевченка
5. Ім'я діда Тараса по материній лінії

По горизонталі:

6. Регіон України, де народився Тарас
7. Соціальний стан при народженні
8. Найпопулярніша книга українців.
9. Назва сатиричної поеми
10. Село, у якому народився Тарас.

